

Fullmäktige 18.11.2024 § 108

§ 108

Fråga om halvfärdighet och fördröjning vid återställning av gator, cykel- och gångbanor samt gräsmattor efter installation och nergrävning av optokabel i Esbo

Beredning och upplysningar:
Meriläinen Susanna

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på en fråga av ledamot Arja Juvonen med flera 19.8.2024 om halvfärdighet och fördröjning vid återställning av gator, cykel- och gångbanor samt gräsmattor efter installation och nergrävning av optokabel i Esbo samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Arja Juvonen och 33 andra fullmäktigeledamöter ställde 19.8.2024 en fråga om halvfärdighet och fördröjning vid återställning av gator, cykel- och gångbanor samt gräsmattor efter installation och nergrävning av optokabel i Esbo.

Frågeställarna undrar hur staden anvisar, övervakar och förpliktar de bolag som drar optokabel i Esbo och hur staden bestraffar de bolag som inte omsorgsfullt och raskt återställer gator, gång- och cykelbanor samt miljön efter installationen av optokabel.

Svar på frågan

Teleoperatörerna har rätt att dra optokabel i allmänt område

Teleföretag har lagstadgad rätt att placera optokabel och mindre anordningar på andras mark. Placeringstillstånd ska beviljas alla teleföretag som ansöker om det, eftersom konkurrensen mellan telenäten inte får begränsas, bland annat enligt EU-direktiv. Kommunen ska övervaka genomförandet enligt de villkor som den ställer vid begynnelse- och slutsynen. Företaget ansvarar för genomförandet. Kommunen har alltså ingen arbetsledande roll, utan ansvaret för genomförande av arbetet och tillsynen över byggarbetsplatsen vilar alltid på den som inleder projektet (huvudgenomföraren).

Det är kommunens uppgift att ordna gatuhållningen. Till denna hör samordning av arbeten på gatuområdet (84 § i markanvändnings- och

bygglagen). Samordningen omfattar också ledningar, anordningar och konstruktioner ovanför och under gatuområdet En motsvarande samordningsuppdrag har ålagts kommunen i 110 § i kommunikationsmarknadslagen. Enligt 14a § i underhållslagen ska den som ansvarar för arbetet göra en anmälan till kommunen om arbete som utförs på gator och andra allmänna områden.

Esbo stad följer huvudstadsregionens gemensamma anvisningar och föreskrifter

Anvisningarna för användning av allmänna områden, tillfälliga trafikarrangemang och gatuarbeten är gemensamma för huvudstadsregionen: "Yleisten alueiden käyttö, tilapäiset liikennejärjestelyt ja katutyöt 2024".

Anvisningarna uppdateras årligen och fungerar som tillståndsvillkor för arbeten som utförs i allmänna områden.

Cirka 500–600 aktörer deltar varje år i en kurs om gatuarbeten i huvudstadsregionen. I detta nu har 3 390 personer behörighet att utföra arbeten på allmänna områden säkert och enligt anvisningarna. Allt som allt har 7448 utfört kursen och examen. Behörigheten är i kraft fem år åt gången. Kursen har ordnats i över 18 år. Sedan april i år har Finlands kommuntekniska förening med stöd av Traficom ordnat en nationell nätkurs.

Åtminstone en person som arbetar på byggarbetsplatsen ska ha behörighet, det vill säga huvudstadsregionens kort för gatuarbete. Dessutom ska den person som ansvarar för grävningsarbetet ha Trafikledsverkets kort Väggskydd 1 eller 2 eller ha gått huvudstadsregionens kurs om gatuarbete. Huvudstadsregionens kurs främjar säkert arbete i allmänna områden enligt tillståndsvillkoren.

Ändring av taxan så att den styr aktörerna bättre samt verksamhet som strider mot tillståndsvillkoren

Stadens taxa (Yleisten alueiden käytöstä veloitettavat maksut ja taksat Espoossa, inte översatt) följer markanvändnings- och bygglagen samt lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden. Den har uppdaterats för att bättre styra aktörerna att använda i taxan styrs aktörerna till användning av passiv infrastruktur, det vill säga färdigt nedgrävda rör, till grävning i samarbete med andra aktörer samt till snabbare återställande av gatuområden. Tekniska nämnden godkände en ändring av taxan 24.4.2024 och den trädde i kraft 1.6.2024.

Avgifterna för grävning på allmänna områden höjdes till samma nivå som i den övriga huvudstadsregionen. (Helsingfors, Grankulla och Vanda) och så att den motsvarar den nuvarande prisutvecklingen. Till avgifterna för användning av allmänna områden fogades en ny avgiftsklass för grävningsarbeten vars areal överskrider 240 m² för att styra aktörerna till mindre grävområden som kan återställas snabbare.

Dessutom tar staden ut dubbel områdesanvändningsavgift för en sådan byggd del av en gata eller annat allmänt område där entreprenadavtalets garantitid är i kraft. Avgiften har nedsatts till hälften vid samfällid grävning samt vid användning av passiv infrastruktur, det vill säga färdigt nedgrävda rör.

För försummelse av tillståndsvillkoren vid arbeten på allmänt område tar staden ut 500 euro. Denna avgift kan påföras separat för varje förseelse. Försummelseavgiften omfattar ett tillsynsbesök.

Försummelseavgiften kan påföras på nytt, om försummelsen inte avhjälpes eller om den upprepas. För varje extra tillsynsbesök som krävs tar staden ut 70 euro.

Vid försummelse av anmälningsskyldigheten (olovligt påbörjat arbete) tar staden ut dubbel avgift både för områdesanvändningen och för behandling och tillsyn av anmälan.

Utöver dessa höjda avgifter tar staden dessutom ut försummelseavgiften på 500 euro.

Innan optokabelboomen började debiterades ett tiotal försummelseavgifter per år. I fjol hade antalet försummelseavgifter stigit till över hundra.

Som en kraftigare åtgärd har Esbo stad tillsammans med Helsingfors stad år 2023 lämnat in en brottsanmälan till polisen om en operatörs verksamhet. Behandlingen av denna pågår fortfarande.

Syner och övervakning av grävningsarbeten

Enligt 14a § i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden ska arbeten på gator eller andra allmänna områden anmälas till kommunen och arbetet får inte inledas innan kommunen har gett sitt samtycke. Detta är nödvändig för att kommunen ska hålla sig ajour med arbetena som pågår. Med samordning av arbeten vill staden säkerställa att alla nät och anordningar som är väsentliga för samhällets och fastigheternas verksamhet placeras ut på ett ändamålsenligt sätt. Samtidigt vill man säkerställa att ledningar, anordningar och gatukonstruktioner på området inte skadas vid grävningsarbeten.

Den praktiska tillsynen utförs av tillsynsmyndighetens tjänsteinnehavare. De kan ingripa i försummelser av underhåll och renhållning med anvisningar, råd och uppmaningar vid anvisningen av arbeten på gator och andra allmänna områden. Tjänsteinnehavarna och polisen har rätt att använda omedelbart förvaltningsväg för att avvärja en omedelbar fara för säkerheten (16 § 4 mom. i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden). Vid sidan av den kommunala tillsynsmyndigheten ska polisen övervaka att det inte orsakas fara för allmän ordning och säkerhet av att underhålls- eller renhållningsskyldigheten försummas (15 § 2 mom.).

Tillstånd för allmänna område handläggs och övervakas av fyra (4) gatumästare, tre (3) underhållsövervakare samt motsvarande parkinspektör på enheten för hantering av områdesanvändning inom infrastrukturtjänster på stadsteknikcentralen. Under högsäsongen inlämnas över tjugo tillståndsansökningar per dag. Antalet tillstånd har ökat kontinuerligt, med 23 procent under de senaste fem åren. Ett undantag var år 2023, då antalet enskilda tillstånd minskade, men arealen och de debiterade avgifterna ökade kraftigt. Tillsynspersonalens mängd har varit oförändrat under de senaste åren.

I Esbo installeras optokabel aktivt av åtta teleföretag: Valokuitunen Oy, Elisa Abp, DNA Abp, Telia Finland Abp, GlobalConnect Oy, Täyskuitu Etelä-Suomi Oy, stadens IT och CableCrew Oy.

Enligt anmälningsuppgifterna är antalet aktiva byggarbetsplatser med grävningstillstånd för närvarande cirka 394. År 2023 beviljades cirka 80 omfattande och långvariga tillstånd. På byggarbetsplatserna verkar också många entreprenörer och underentreprenörer.

Kommunen ska övervaka genomförandet vid begynnelse- och slutsynen enligt de uppställda villkoren. Tillsynen av arbetena sker vid sidan av begynnelse- och slutsynerna enligt vad resurserna tillåter.

Responserna om byggandet av optokabel gäller i huvudsak återställandet av gatu- och grönområden i ursprungligt skick. Staden godkänner arbetet som fullbordat när objekten har byggts i enlighet med tillståndsvillkoren. På grund av brister i återställande och andra brister har staden i många fall varit tvungen att förrätta slutsyn flera gånger innan arbetena godkänts.

Responserna om grävningsarbetena kontrolleras på plats och förmedlas till tillståndshavaren för åtgärder. Dessutom går staden igenom problemobjekt vid möten med operatörerna.

I synnerhet återställande (såsom asfalt och gräsmatta) har på vissa ställen räckt mycket länge och stadsmiljösektorns kundtjänst har fått en massa respons. Återställande av objekten underlättas inte av att aktörerna måste vänta på asfaltering över två månader på grund av arbetenas mängd.

Kommunerna har inlett samarbete för att hantera problemen vid dragningsav optokabel

I Esbo, liksom i andra kommuner, diskuteras hur kommunen kunde få företagen att förbättra installationen av optokablar.

Staden anser att det viktigaste är att arbetena slutförs snabbare och mer omsorgsfullt än för närvarande. Enligt respons från invånarna slutförs arbetet nog snabbt på vissa ställen, men på andra ställen kan det dra ut på tiden oskäligt länge.

Problemet är nationellt och kommunerna har inlett samarbete i frågan. Över tio kommuner har redan anmält sig till en arbetsgrupp för dragningsav optokablage, vilket berättar om problemets omfattning och allvar.

Nu på hösten får vi se hur väl styrningen med hjälp av den ändrade taxan fungerar. Inom kommunsamarbetet införs vid behov nya verksamhetsmodeller – Esbos nya taxamodell har fått andra kommuner att göra likadana ändringar i sina taxor.

Problemet kräver en lagändring så att kommunerna i större utsträckning kan påverka genomförandet av och mängden grävningsarbeten i de områden som de förvaltar.

Lagändringarna har varit på en omfattande remissrunda i kommunsektorn. Kommunerna har i sina kommentarer betonat ändringar som ger bättre möjligheter att samordna gatuarbetet så att olägenheterna kan minimeras.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 28.10.2024 § 267

Förslag

Föredragande

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på en fråga av ledamot Arja Juvonen med flera 19.8.2024 om halvfärdighet och fördröjning vid återställning av gator, cykel- och gångbanor samt gräsmattor efter installation och nergrävning av optokabel i Esbo samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar vid sammanträdet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys valokuituverkon asentamisen ja kaivuutyön jälkikorjauksista
- Yleisten alueiden käytöstä veloittavat maksut ja taksat Espoossa 01.06.2024
- Yleisten alueiden käyttö, tilapäiset liikennejärjestelyt ja katutyöt 2024

För kännedom